

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas mažos vertės viešųjų pirkimų sritys

(Veiklos sritys, kurios analizė ir vertinimas atlikti einamaisiais metais)

VEIKLOS SRITIES VERTINIMO APRAŠYMAS

VšĮ Panevėžio profesinio rengimo centro Korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupė

(Subjektai, atlikę veiklos srities analizę ir vertinimą)
2020 m. I-IV ketv.

(Analizuotas laikotarpis)

1. VEIKLOS SRITIES ESAMOS SITUACIJOS VERTINIMAS

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių įstaigų korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, patvirtintu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-797, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. V-835 „Dėl veiklos srities, kurioje 2021 metais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje ir ministerijos valdymo sričiai priskirtose įstaigose tikslinga atlikti antikorupcinę analizę ir vertinimą, nustatymo ir ministerijos valdymo sričiai priskirtų įstaigų, kuriose 2021 metais tikslinga atlikti antikorupcinę analizę ir vertinimą, sąrašo patvirtinimo“, vertinamas VšĮ Panevėžio profesinio rengimo centras, kuriame galimai egzistuoja įstaigos veiklą veikiantys išoriniai ir (ar) vidiniai ir (ar) individualūs rizikos veiksniai, galintys sudaryti galimybes atsirasti korupcijai, įstaigoje buvo atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo mažos vertės viešųjų pirkimų srityje.

Atsakingi asmenys už korupcijos prevenciją: Centro korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupė: darbo ir civilinės saugos inžinierė Milda Švelnienė, vadovybės atstovė kokybei Jurga Kanoverskienė, mokytoja metodininkė Eugenija Susnienė ir profesijos mokytoja Felicija Janušonienė.

Analizuotas laikotarpis už 1 metus: 2020 m. I-IV ketvirtis. Pateikiami statistiniai duomenys ir vertinama situacija pagal 2021-09-20 dienai galiojusius teisės aktus, aktualius įsakymus, nuostatas ir pavedimus.

(Aprašomi analizės ir vertinimo metu naudoti esamos situacijos vertinimo metodai, veiksmai ir vertinimo kriterijai)

2. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

(Aprašomos sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, susijusios su Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais kriterijais, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai)

1. Ar vertinamoje srityje buvo padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika (sritis atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – KPI) 6 str. 4 d. 1 p. nustatytą kriterijų)?

Centro viešųjų pirkimų srityje 2020-01-01 – 2020-12-31 laikotarpiu nebuvo nustatytas korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos ar kito tapataus pobūdžio faktas.

Pranešimų apie galimus korupcinio pobūdžio nusikaltimus negauta. Galimybė pateikti pranešimus apie galimą korupcijos atvejį yra. Yra išleista ir Centro el. puslapyje patalpinta Atmintinė (pakabinta mokytojų kambaryje, pas budinčius), kur nurodyta darbuotojams kaip ir kur galima kreiptis dėl anoniminių ar neanoniminių pranešimų. Visiems asmenims nuolatos viešai paskelbta galimybė apie pastebėtą galimą korupciją pranešti Specialiųjų tyrimų tarnybai.

2. Ar vertinamoje srityje, anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų (sritis atitinka KPI 6 str. 4 d. 7 p. nustatytą kriterijų)?

Korupcijos rizikos analizės įstaigos viešųjų pirkimų srityje STT nėra atlikusi.

3. Ar vertinamoje srityje įstaiga priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo (sritis atitinka KPI 6 str. 4 d. 5 p. nustatytą kriterijų)?

- 3.1. Centre anksčiau nebuvo atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas viešųjų pirkimų srityje. Įstaigoje patvirtinta sisteminio rizikų valdymo politika, neišskiriant į korupcijos ar kitas rizikos rūšis.
- 3.2. Įstaigoje yra priimti vidaus teisės aktai, reglamentuojantys viešuosius pirkimus ir užtikrinantys Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau VPI) ir Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 reikalavimus.
- 3.3. Yra mokykloje vidaus teisės aktuose nustatyta ir reglamentuota prekių, paslaugų ir darbo poreikio formavimo tvarka, šiame procese dalyvaujančių asmenų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.
- 3.4. Yra mokykloje vidaus teisės aktuose nustatyta ir reglamentuota prekių, paslaugų ir darbų pirkimo planavimo tvarka, šiame procese dalyvaujančių asmenų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.
- 3.5. Centre vidaus teisės aktuose yra nustatyta ir reglamentuota pirkimo inicijavimo ir pasirengimo pirkimui tvarka, o procese dalyvaujančius asmenis, jų funkcijas, teises, pareigas, atsakomybes aprašo mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas ir viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas.
- 3.6. Yra priimtas mažos vertės viešųjų pirkimų tvarkos aprašas, viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas.
- 3.7. Pirkimų sutarties sudarymo tvarka Centre vidaus teisės aktuose yra nustatyta. Joje yra apibrėžti dalyvaujantys asmenys, jų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.
- 3.8. Centre yra nustatyta ir reglamentuota pirkimo sutarties vykdymo tvarka, joje yra apibrėžti dalyvaujantys asmenys, jų funkcijos, teisės, pareigos, atsakomybės.
- 3.9. Su pirkimų vykdymu susiję dokumentai įstaigoje registruojami registruose: pirkimo paraiškų registre, pirkimų registre, pirkimo sutarčių registre.
- 3.10. Centre naudojami Microsoft Excel įrankiai, į kuriuos vedami duomenys.
- 3.11. Centre vidaus teisės aktuose yra nustatytos aišrios sąlygos, kokiais atvejais mažos vertės viešuosius pirkimus vykdo viešojo pirkimo komisija, o kokiais atvejais – vienas asmuo (pirkimo organizatorius).
- 3.12. Į Centro viešųjų pirkimų komisiją neįtraukti vien pavaldumo ryšiais susieti asmenys.
- 3.13. Centre yra priimtas viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas, kuriame ir numatomas viešųjų pirkimų komisijos narių kaitumas. Jo ir laikomasi.

- 3.14. Asmenys, kurie atlieka viešojo pirkimo iniciatorių funkcijas, patys neorganizuoja ir neatlieka mažos vertės pirkimų, nes veikia viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų ribose.
- 3.15. Direktorius išakymu patvirtintos darbuotojų pareigybės, darbuotojų, atliekančių nustatytas funkcijas sąrašas, kurie privalo teikti deklaracijas. Yra paskirtas priežiūrą atliekantis asmuo.
- 3.16. Rinkos tyrimai siekiant įvertinti atitinkamo pirkimo objekto rinkos kainą planuojant lėšas mažos vertės viešiesiems pirkimams Centro vidaus teisės aktuose nėra numatyta, nes tam nėra būtinybės, nes skelbiant pirkimus apklausiami 3 tiekėjai.
- 3.17. Viešųjų pirkimų komisijos ir pirkimus vykdančio asmens veiksmai derinami su direktoriumi. Vidaus teisės aktuose nėra numatyta mažos vertės viešųjų pirkimų poreikio formavimo tvarka. Kiekvieno pirkimo būtinumą apibūdina direktorius.
- 3.18. Centro vidaus teisės aktuose yra nustatytos dokumentų, susijusių su pirkimų planavimu, vykdymu ir sutarčių kontrolė, formos.
- 3.19. Centro vidaus teisės aktuose nėra aprašyta būtinybė pirkti per centrinę perkančiąją organizaciją (CPO), bet pirkimai per CPO Centre buvo vykdomi.
- 3.20. Skelbiama tiekėjų apklausa netaikoma, kai tai yra neprivaloma. Tokie atvejai vidaus teisės aktuose nėra numatyti. Faktiškai šios nuostatos vertinamu laikotarpiu nebuvo taikomos.
- 3.21. Centro vidaus teisės aktuose nėra numatyta ir tiekėjų apklausa raštu netaikoma, kai pagal VPĮ ir Aprašą tai neprivaloma. Vertinamu laikotarpiu šios nuostatos buvo laikomasi.
- 3.22. Konkretūs reikalavimai dėl apklausiamų tiekėjų skaičiaus Centro vidaus teisės aktuose yra nustatyti. Kokiais atvejais gali būti apklausiamas vienas tiekėjas nepriklausomai nuo mažos vertės pirkimų sumos vidaus teisės aktuose yra numatyta. Kai pagal VPĮ ir Aprašą yra neprivalomi numatyti atvejai dėl daugiau negu vieno tiekėjo apklausimo, tai vidaus teisės aktuose nėra nustatyta.
- 3.23. Centro vidaus teisės aktuose yra aiškiai nustatyta, kokie pirkimo dokumentai rengiami vykdančioms mažos vertės pirkimams. Pirkimo dokumentai nerengiami, jei tai pagal VPĮ ir Aprašą neprivaloma.
- 3.24. Centre pirkimo procedūrą patvirtinančiuose dokumentuose yra nurodomos tikslios pirkimo objektą apibūdinančios ypatybės.
- 3.25. Vertinamu laikotarpiu nebuvo pastebėta, kad galimai pirkimų techninės specifikacijos gali būti pritaikomos konkrečioms tiekėjams. Vidaus teisės aktuose tai yra numatyta.
- 3.26. Centras savo internetinėje svetainėje papildomai neviešina informacijos apie mažos vertės viešuosius pirkimus laimėjusius tiekėjus, jų teikiamas paslaugas, šių paslaugų vertes ir tiekėjų pasirinkimo priežastis.
- 3.27. Vertinamu laikotarpiu nebuvo vykdoma išsamesnė atvejų analizė, nes viešųjų pirkimų komisijai dėl karantino buvo apriboti gyvi susitikimai, gyvas bendravimas.
- 3.28. Centro vidaus teisės aktuose yra numatyta mažos vertės viešųjų pirkimų procedūrų prevencija, bet vertinamu laikotarpiu einamoji ir paskesnioji kontrolė nebuvo taikoma. Didžiausi pirkimai (pagal vertes) yra audituojami VPT (dalis lėšų gaunamos tik po mokėjimo prašymų teikimo ir mokėjimai gaunami tik po pirkimų procedūrų teisėtumo patikrinimo).
- 3.29. Centro vidaus teisės aktuose yra nustatyti kriterijai, pagal kuriuos įstaigoje viešuosius pirkimus organizuojantis ir vykdančio, taip pat už sutarties vykdymą atsakingas asmuo turi informuoti viešųjų pirkimų prevencinę kontrolę.

- 3.30. Įvykdytų viešųjų pirkimų sutarčių oficialus vertinimas neatliekamas, nes tam nėra paskirtas atsakingas darbuotojas, kuris tą darytų. Neoficialiai vertinimą atlieka Centro bendruomenė.
- 3.31. Centro atsparumo korupcijos lygis (AKL) viešųjų pirkimų srityje pagal nustatytus kriterijus yra 0,8 (tai yra aukštas AKL ar aukštesnis nei vidutinis).

3. PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGĮ (Išsamiai paaiškinamos priežastys, kurios pagrindžia atsiradusius skirtumus tarp esamos situacijos ir tos situacijos, kuri turėtų būti pagal vertinimo kriterijus, įvertinama jų įtaka korupcijos pasireiškimo lygiui)

Per analizuojamąjį laikotarpį (2020 m. I-IV ketvirtį) veikloje nebuvo užfiksuoti Korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejai. Taip pat neužfiksuoti teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejai.

Per pastaruosius 2020 metus Centre nebuvo atliktas Viešųjų pirkimų veiklos vykdymo vidaus auditas. Tačiau Centre 2019 metais atliktas išorinis vidaus auditas apėmė ir Viešųjų pirkimų veiklos auditą. Išorinio audito išvadose nėra nurodyta korupcijos apraiškų Centre vykdomų viešųjų pirkimų srityje.

Centro darbuotojų pareigybių aprašymuose dažniausiai nėra įtrauktų antikorupcinio požiūriu svarbių nuostatų.

Centro direktorius tikslinių grupių susirinkimų, pasitarimų, posėdžių metu informuoja auditoriją apie Centre vykdomos ugdomosios, finansinės ir ūkinės veiklos būseną, pateikia naujausią informaciją, gautą iš steigėjo ir dalininkų, informuoja apie pasikeitusius teisės aktus ir naujai numatytus reikalavimus.

Kontrolė viešųjų pirkimų srityje užtikrinama šiais būdais:

Eil. Nr.	Kontrolės forma/ priemonė	Komentaras
1.	Yra sudaryta pastovi viešųjų pirkimų komisija	Yra sudaryta nuolatinė viešųjų pirkimų komisija. Įtraukti asmenys turintys reikalingų žinių pirkimams vykdyti: direktoriaus pavaduotoja, projektų vadovė,
2.	Komisijos pirmininkas yra pateikęs viešųjų ir privačių interesų derinimo deklaraciją.	Komisijos pirmininkas yra pateikęs viešųjų – privačių interesų deklaraciją.
3.	Komisijos nariai yra pateikę viešųjų ir privačių interesų derinimo deklaracijas.	Komisijos nariai yra pateikę viešųjų – privačių interesų deklaraciją.
4.	Užtikrinama nuolatinė pateiktų viešų ir privačių interesų deklaracijų pateikimo ir turinio kontrolė.	Yra paskirtas atsakingas darbuotojas už viešųjų ir privačiųjų interesų derinimo deklaracijų pateikimo ir turinio kontrolę.
5.	Komisijos pirmininkas pateikia konfidencialumo ir nešališkumo pasižadėjimą / deklaraciją.	Komisijos pirmininkas yra pateikęs konfidencialumo/ nešališkumo deklaraciją.
6.	Komisijos nariai yra nuolat informuojami apie pareigą	Komisijos nariai yra pateikę konfidencialumo/ nešališkumo deklaracijas.

	nusišalinti esant galimam interesų konfliktui.	
7.	Užtikrinama, kad asmenys, rengę techninę specifikaciją (kai tokia būtina) nedalyvautų pirkimo vertinimo procese.	Esant mažam reikiamos srities specialistų skaičiui šis reikalavimas ne visada gali būti užtikrinamas praktikoje, tačiau stengiamasi to išvengti.
8.	Pirkimų poreikio nustatymas	Yra nustatyta aiški pirkimo plano formavimo procedūra. Taip pat aiškiai apibrėžta pirkimo plano keitimo procedūra. Nustatyta, jog pirkimo metu, pirkimo vertė negali būti keičiama.
9.	Pirkimų tvirtinimas	Visi pirkimai yra tvirtinami vadovo arba jo įgalioto asmens. Pirkimo procedūrose nustatyta, jog pirkimą atliekantis ir tvirtinantis asmuo negali sutapti.

Per analizuojamąjį laikotarpį Centro darbuotojų įgyvendinami uždaviniai, vykdomos funkcijos, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka buvo apibrėžti, nenustatyta įstatymų ir jų įgyvendinimo teisės norminių aktų ir administracinių aktų kolizijų, priimti administraciniai aktai peržiūrimi ir, esant poreikiui, koreguojami.

Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo srityje vadovaujama viešųjų pirkimų procedūra. Aiškiai išskirtos pirkimo iniciatorių, organizatorių, atsakingų už sutarties vykdymą asmenų teisės ir pareigos. Nenustatyta įstatymų ir jų įgyvendinimo teisės norminių aktų ir administracinių aktų kolizijų.

Analizuojamu laikotarpiu Centras priėmė savarankiškus sprendimus, susijusius su viešųjų pirkimų organizavimu ir vykdymu. Šie sprendimai priimami savarankiškai ir nereikalauja papildomo derinimo su kitomis valstybės ar savivaldybės įstaigomis, nereikalauja kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. Dėl šio kriterijaus viešųjų pirkimų sritis yra formaliai priskirtina prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė. Pažymėtina, jog didelė dalis viešųjų pirkimų yra nuolat audituojami planinių vidaus ir išorinių auditų, todėl korupcijos pasireiškimo tikimybė yra mažinama.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba nėra atlikusi korupcijos rizikos analizės.

4. PASIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

(Pagal įstaigų veiklos sričių einamųjų metų analizės ir vertinimo rezultatus pateikiami pasiūlymai dėl korupcijos prevencijos priemonių, kurias tikslinga įgyvendinti)

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
Pareigybių aprašymuose įtraukti antikorpnciniu požiūriu svarbias nuostatas.	2021 m. gruodžio mėn.	Mažesnė korupcijos pasireiškimo galimybė.	Patikslintos pareigybių formos, kuriose aiškiai ir išsamiai reglamentuotos darbuotojų atsakomybės.

Galimybė anonimiškai pateikti informaciją vadovui (ar Centro korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupei) apie galimą korupciją.	2021 m gruodžio mėn.	Aiškiai apibrėžta darbuotojų galimybė anonimiškai pateikti pranešimus apie galimą korupciją vadovui ar Centro korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupei	Gerokai padidėjęs Centro vidaus kontrolės sistemos veiksmingumas.
--	----------------------	---	---

Ištaigos vadovas

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)
Bronius Sadula
